

CAMINS OBERTS

Qui tot ho vol, tot ho perd

Estimats diocesans,

El mes d'octubre comença amb la festa d'una gran noia, santa Teresa de Lisieux, doctora de l'Església i patrona dels missioners. És ben sabut que vivim uns temps apassionants per a la missió. El papa Francesc desitjava que fos un «estat permanent de missió». S'entén. Està molt ben dit. Hi ha una gran càrrega en aquesta petició.

Bàsicament apel·lem a la naturalitat de compartir el que omple el nostre cor. Sense imposicions. Sense accions estranyes. Amb senzillesa. Amb alegria. La missió, però, és sempre desbordant, i caiem en la temptació d'anar a per totes, d'abastar-ho tot... d'aquí l'expressió sàvia d'avui: «qui tot ho vol, tot ho perd». La cultura popular ens fa una crida al seny, a la mesura, a la bona prudència.

Aquest equilibri que tots desitgem trobar ens exigeix un punt de maduresa real, si és que volem dur a bon port la nostra missió. L'estabilitat de què parlem, personal i comunitària, no és pas una opció estàtica. Els cristians no som estàtues, ans al contrari, vivim, sovint, enmig de molts escenaris plens de moviments i girs inesperats. Som homes i dones que volem dirigir les nostres vides vers la construcció d'una humanitat significada per l'Amor. L'Esperit Sant és qui ens guia a través de la història, gràcies al do de la fe que rebem de part d'Ell, i a través del diàleg i el discerniment dels signes dels temps.

La nova època de la història que vivim ens demana superar el divorci entre la por a perdre el que hem rebut i l'alegria de compartir el que som. Hem de créixer.

La missió que hem rebut no pot ser una proposta que faci petita la nostra fe. Anhelem un hu-

manisme nou que no oblidí Déu, i, al mateix temps, permeti que l'home es trobi amb ell mateix. D'aquí la necessitat de no caure en la temptació de voler afrontar una missió a camp obert, sinó, més aviat, entendre que tot comporta un procés, unes dinàmiques, també unes pauses i uns respirs. Només pas a pas es poden recórrer llargs camins. La missió avui ens demana ser valents, però també reforçar els nostres criteris fonamentals, com, per exemple, el de viure cada instant des de la fe i com un creixement en la fe. Sense el do de la fe no som capaços de trobar Déu en el nostre entorn, ni som dels qui avançarem mai vers l'encontre definitiu amb Déu. Sovint la fe és descrita com un gran tresor, i ho és, però també com la gran resposta que cada creient ofereix a Déu, fent-li confiança.

Santa Teresa de Lisieux va viure la seva trajectòria vital com un testimoni missioner d'alt nivell,

sense moure's del seu convent, perquè, senzillament, va reconèixer que l'Amor, situat al centre de la vida, era el remei, la força i la llum per a la seva vida i per a la vida dels qui tenia al seu costat.

És així que qualsevol missioner —i nosaltres ho som— ha de reconèixer bé el lloc on es mou, la prudència i l'habilitat pastoral amb què ha d'actuar. Preguem pels missioners d'arreu, però també per tots nosaltres que hem d'afrontar tants reptes contemporanis. I no oblidem mai que allò que fa més decisiu un testimoni missioner és el coratge i la força de centrar-se no en el tot, sinó en el «tu» que té davant d'ell, i oferir-li temps gratuït per escoltar, acompanyar i festejar la vida. No ho dubto.

Amb la meva benedicció i afecte,

† **Daniel Palau Valero**
Bisbe de Lleida

NOTÍCIES

El bisbe Daniel demana a Lleó XIV que treballi per la pau

El bisbe Daniel i el papa Lleó XIV es van trobar el passat 11 de setembre al Vaticà, amb motiu del curs de Presentació de la Realitat Universal de l'Església que va fer el bisbe durant aquella setmana a Roma amb prop de 200 bisbes ordenats en el darrer any. Quan es van saludar, Mons. Daniel Palau li va demanar que «no es cansi mai de treballar per la pau al món».

D'altra banda, la Santa Seu ha anunciat oficial-

ment el nomenament de l'arquebisbe italià Piero Pioppo com a nou nunci apostòlic a Espanya i Andorra. La decisió es va fer pública el 15 de setembre, després que el govern espanyol atorgués el plàcet a la proposta vaticana durant el Consell de Ministres del passat 9 de setembre. Pioppo substitueix en el càrrec al filipí Bernardito Auza, que des del passat 22 de març és el nunci apostòlic de la Santa Seu davant la Unió Europea.

FOTO: VATICAN MEDIA

CAMINOS ABIERTOS

Quien todo lo quiere, todo lo pierde

Queridos diocesanos,

El mes de octubre comienza con la fiesta de una gran joven, santa Teresa de Lisieux, doctora de la Iglesia y patrona de los misioneros. Es bien sabido que vivimos unos tiempos apasionantes para la misión. El papa Francisco deseaba que fuese un «estado permanente de misión». Se entiende. Está muy bien dicho. Hay una gran carga en esta petición.

Básicamente apelamos a la naturalidad de compartir lo que llena nuestro corazón. Sin imposiciones. Sin acciones extrañas. Con sencillez. Con alegría. La misión, sin embargo, es siempre desbordante, y caemos en la tentación de ir a por todo, de abarcarlo todo... de ahí la sabia expresión de hoy: «quien todo lo quiere, todo lo pierde». La cultura popular nos llama al sentido común, a la medida, a la buena prudencia.

Ese equilibrio que todos deseamos encontrar nos exige un punto de madurez real, si es que queremos llevar a buen puerto nuestra misión. La estabilidad de la que hablamos, personal y comunitaria, no es en absoluto una opción estática. Los cristianos no somos estatuas; al contrario, vivimos, a menudo, en medio de muchos escenarios llenos de movimientos y giros inesperados. Somos hombres y mujeres que queremos dirigir nuestras vidas hacia la construcción de una humanidad marcada por el Amor. El Espíritu Santo es quien nos guía a través de la historia, gracias al don de la fe que recibimos de parte de Él, y a través del diálogo y el discernimiento de los signos de los tiempos.

La nueva época de la historia que vivimos nos pide superar el divorcio entre el miedo a perder lo que hemos recibido y la alegría de compartir lo que somos. Tenemos que crecer.

La misión que hemos recibido no puede ser una propuesta que empequeñezca nuestra fe. Anhela-mos un humanismo nuevo que no olvide a Dios y, al mismo tiempo, permita que el hombre se encuentre consigo mismo. De ahí la necesidad de no caer en la tentación de querer afrontar una misión a campo abierto, sino más bien entender que todo conlleva un proceso, unas dinámicas, también unas pausas y unos respiros. Solo paso a paso se pueden recorrer largos caminos. La misión hoy nos pide ser valientes, pero también reforzar nuestros criterios fundamentales, como, por ejemplo, el de vivir cada instante desde la fe y como un crecimiento en la fe. Sin el don de la fe no somos capaces de encontrar a Dios en nuestro entorno, ni seremos de los que avancemos nunca hacia el encuentro definitivo con Dios. A menudo la fe es descrita como un gran tesoro, y lo es, pero también como la gran respuesta que cada creyente ofrece a Dios, confiando en Él.

Santa Teresa de Lisieux vivió su trayectoria vital como un testimonio misionero de alto nivel, sin moverse de su convento, porque, sencillamente, reconoció que el Amor, situado en el centro de la vida, era el remedio, la fuerza y la luz para su vida y para la vida de quienes tenía a su lado.

Así es que cualquier misionero —y nosotros lo somos— ha de reconocer bien el lugar en el que se mueve, la prudencia y la habilidad pastoral con la que ha de actuar. Recemos por los misioneros de todo el mundo, pero también por todos nosotros que tenemos que afrontar tantos retos contemporáneos. Y no olvidemos nunca que lo que hace más decisivo un testimonio misionero es el coraje y la fuerza de centrarse no en el todo, sino en el «tú» que tiene delante, y ofrecerle tiempo gratuito para escuchar, acompañar y celebrar la vida. No lo dudo.

Con mi bendición y afecto,

† Daniel Palau Valero
Obispo de Lleida

Missa «colombiana» a Soses per als temporers

Una Eucaristia a Soses amb la comunitat colombiana que ve a treballar a la campanya de la fruita i que s'allotja en aquest municipi, a Seròs i a Utxesa, va servir de punt de trobada i de germanor per a tots aquests temporers que mantenen també la seva fe i la pràctica religiosa a milers de quilòmetres de casa seva. El rector de la parròquia de Soses, Mn. Casildo Rodríguez, també és colombià i s'ha encarregat d'acompanyar espiritualment aquesta comunitat, amb qui celebra missa un cop al mes. En aquesta ocasió, però, la missa va ser presidida pel bisbe Daniel Palau.

Mn. Casildo va voler agrair a les entitats d'Agroxarxa, Unió de Pagessos i Frutas Hermanos Espax, l'oportunitat de treball que oferei-

xen a aquestes persones, contractades en origen a Colòmbia. Aquest tipus de contractació pretén ser una alternativa a l'arribada de treballadors sense feina i, moltes vegades, sense permís de treball, que alguns anys han generat situacions complicades de convivència.

El bisbe Daniel, que des del seu primer dia a Lleida ha mostrat una gran sensibilitat amb els treballadors temporers i amb les difícils condicions de vida que han d'afrontar en alguns casos, va voler fer-se present en aquesta celebració, que va reunir més d'un centenar de persones.

Aplecs a Butsènit i Grenyana

El tradicional Aplec de la partida de Butsènit va tornar a reunir, un any més, els veïns de l'Horta de Lleida el passat 14 de setembre per a una celebració religiosa que en aquesta ocasió va

comptar, per primer cop, amb la participació del bisbe Daniel. La jornada va arrencar amb l'ofrena floral a la Mare de Déu de Butsènit i la missa a l'ermita presidida pel bisbe, i cantada per la Coral Estel. La jornada festiva es va completar amb el lliurament de distincions a veïns de la partida, una sessió de balls tradicionals amb la colla sardanista de l'associació Cinquanta i Més, i una exhibició de ball de bastons a càrrec de la colla bastonera de la partida de Butsènit.

El cap de setmana següent, la festa es desplaça a una altra partida de l'Horta, la de Grenyana. Butsènit i Grenyana són les úniques partides amb Maredeus Trobades al segle XIII. Aquestes troballes van portar a la construcció de sengles ermites, que es van convertir en llocs de pelegrinatge de fidels que demanaven protecció o miracles a la Verge i que al cap dels anys han esdevingut aplecs amb molta tradició.

Homenatge a Bach a Sant Joan

L'església de Sant Joan va ser l'escenari, el passat 13 de setembre, de l'homenatge del músic Jordi Roure al compositor Johann Sebastian Bach, en el 275è aniversari de la mort del màxim exponent de la música barroca.

El repertori, interpretat amb viola, va constar de quatre obres: l'Àngel de la Guarda de Biber, violinista que va néixer uns quaranta anys abans de Bach; la Sonata número 1 per a violí de Bach; la Fantasia núm. 1 de Telemann; i la Chaconna de Bach, el quart moviment de la Partita en re menor per a violí sol.

D'altra banda, l'Orquestra Simfònica Juvenil de l'Escola de música «J. N. Hummel» de Weimar (Alemanya) oferirà un concert a l'església de la Sang de Lleida el proper 8 d'octubre a les 19 h. El concert

serà d'entrada lliure amb taquilla inversa i comptarà amb l'actuació d'una cinquantena de joves músics alemanys d'entre 14 i 20 anys.

Celebració dels Dolors a Lleida i Alpicat

Diferents parròquies de la diòcesi van celebrar, el passat 15 de setembre, la festivitat de la Mare de Déu dels Dolors, que va tenir una especial solemnitat en les convocatòries de congregacions dels Dolors de Lleida i d'Alpicat. D'una banda, l'oratori del carrer Cavallers de Lleida va celebrar la missa presidida pel bisbe Daniel i per Mn. Turmo, amb la Verge present a peu del presbiteri, així com el Sant Crist de la Casa d'Andalusia, i amb música cantada pel cor Romero y Jara. El temple es va omplir i hi van ser presents membres d'entitats com el Secretariat de Confraries, l'Agrupació de Pessebristes, la Congregació de la Sang, la Confraria de la Mercè, la Casa d'Andalusia, els Armats dels Dolors, la Confraria

de la Sagrada Família i Sant Cristòfol (La Somereta) i de la Federació de les Cases Regionals. Després de la missa, el bisbe Daniel va firmar el llibre d'honor de la congregació. Mentrestant, a Alpicat també es va fer missa en honor a la Mare de Déu i es va donar la benvinguda a un nou membre de la Congregació dels Dolors del municipi. Tot i que la festa litúrgica de la Mare de Déu dels Dolors és el 15 de setembre, també hi ha molts pobles que celebren aquesta festa l'últim dia del Septenari dels Dolors, el divendres anterior al Divendres Sant. A Lleida, la processó del Diumenge de Rams es fa en honor a la Mare de Déu dels Dolors.

REFLEXIONS

Humilitat (I)

Sant Agustí diu que és la mare de les virtuts i santa Teresa d'Àvila la relaciona estretament amb la veritat. En la Regla de sant Benet s'exploren els dotze graus d'humilitat i en els tractats medievals de virtuts, per exemple en la segona part de la *Summa* de sant Tomàs, ocupa un lloc d'honor.

No obstant això, tant en la Modernitat, com en la nostra època, ocupa un lloc insignificant, si més no, a jutjar per la bibliografia que hi ha sobre aquest valor o aquesta virtut capital. Altres valors centren l'interès de l'ètica contemporània com la tolerància, la llibertat, l'equitat, la justícia o la dignitat, però la humilitat és molt absent. Emmanuel Mounier, Vladimir Jankélévitch o Josef Pieper li han prestat atenció, però són tres excepcions que confirmen la regla.

Em pregunto: per què ha quedat eclipsada la humilitat? També ocorre amb altres valors com, per exemple, la fraternitat, la sobrietat o l'austeritat. Dels tres valors de la Revolució Francesa —la lliberté, l'égalité i la fraternité—, hem hipertrofiat la llibertat i, hem desenvolupat, en distint grau, l'equitat, però la fraternitat resta atrofiada, en potència, brilla per la seva absència.

Centrem-nos, però, en la humilitat. L'arrel llatina és clara: humus. Venim de l'humus, som humus i tornem a l'humus, la part més baixa del bosc feta de restes de fulles que es descomponen.

Francesc Torralba
Doctor en Teologia

Trobades d'adolescents al Pilar-Magdalena

Aquesta primera setmana d'octubre ha començat a la parròquia del Pilar una nova edició de l'experiència amb adolescents *Life teen* (Vida adolescent) d'acompanyament en la vida i en la fe per a joves dels 11 als 17 anys. Les sessions seran setmanals i tindran quatre parts: l'acollida, on els adolescents seran rebuts de manera càlida en el local parroquial; una part formativa de deu minuts de du-

rada, en la qual s'exposarà un tema que toca la vida i la fe dels adolescents; una tercera on els adolescents es distribueixen en grups per edats, acompanyants de les persones adultes, per tenir una estona de diàleg i per compartir amb to distès, serà i en un clima de confiança; i, finalment, una quarta part en la qual els adolescents aniran aprenent i practicant diverses maneres de pregar.

Reunió de delegats de missions a Tortosa

Els membres de les delegacions i secretariats per a les missions i la cooperació entre les Esglésies que formen part del Servei Interdiocesà de Missions (SIM), es van reunir els dies 4 i 5 de setembre al Centre d'Espiritualitat Sant Enric d'Ossó, a Tortosa, per avaluar l'estat actual dels seus objectius i poder començar una planificació de les prioritats per als cinc anys vinents. Els participants van constatar la diversitat de realitats que es viuen a les diferents diòcesis i la necessitat de continuar anant fent camí plegats per dur a terme els serveis que han estat encomanats.

A banda de les sessions de treball, també es va fer un recorregut per Tortosa, que va incloure poder gaudir del *mapping* que es fa a la façana de la Catedral. El dia 5 hi va

haver una Eucaristia presidida pel bisbe Sergi Gordo, un recorregut per la Catedral, i un dinar de germanor.

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA I SANTORAL

6. ■ Dilluns (lit. hores: 3a setm.) [Jn 1,1-2,1.11 / SI: Jn 2 / Lc 10,25-37]. Sant Bru (Colònia, 1035 - Squillace, 1101), prev. retirat al desert de Charreuse, fund. dels Cartoixans (Ocart); sant Emili, mr.; santa Fe, vg. i mr.; santa Maria Francesca de les Cinc Llagues, vg. franciscana.

7. □ Dimarts [Jn 3,1-10 / SI 129 / Lc 10,38-42]. La Mare de Déu del Roser, commemoració de la victòria de

Lepant (1571); sant Marc, papa (romà, 336).

8. ■ Dimecres [Jn 4,1-11 / SI 85 / Lc 11,1-4]. Santa Faustina Kowalska, vg.; sant Simeó el Just, profeta; sant Demetri, mr.; santa Taïs, penitent; Lleida: □ Sants Àngels de la Guarda.

9. ■ Dijous [Mt 3,13-20a / SI 1 / Lc 11,5-13]. Sant Dionís, primer bisbe de París, i companys clergues, mrs. (s. III); sant Joan Leonardi (Lucca, 1541 - Ro-

ma, 1609), prev. fund.; sant Abraham (s. XIX ac), patriarca, pare en la fe.

10. ■ Divendres [Jl 1,13-15; 2,1-2 / SI 9 / Lc 11,15-26]. Sant Tomàs de Villanueva (1486-1555), bisbe (agustinà); sant Sabí, ermità al Pirineu; sant Daniel Comboni, bisbe, fund. dels Missioners Combonians.

11. ■ Dissabte [Jl 4,12-21 / SI 96 / Lc 11,27-28]. Sant Joan XXIII, papa; santa Maria Soledat Torres Acosta (Ma-

drid, 1826-1887), vg., fund. de les Serventes de Maria, vetlladores dels malalts (SM, 1851); sant Germà, bisbe i mr.

12. ■ Diumenge vinent, XXVIII de durant l'any (lit. hores: 4a setm.) [2R 5, 14-17 / SI 97 / 2Tm 2,8-13 / Lc 17,11-19]. Mare de Déu del Pilar, apareguda a Saragossa segons la tradició, patrona d'Aragó; sant Serafi de Monte Granario, rel. caputxí; santa Domnina, vg.

Diumenge XXVII de durant l'any (C)

COMENTARI

«Els apòstols digueren al Senyor: «Doneu-nos més fe»»

Tenim fe? Potser la resposta a aquesta pregunta és molt difícil, sobretot si volem quantificar la fe: en tinc molta, en tinc poca? Jesús ens demana que tinguem fe. Però es fixa més en la qualitat, és a dir en la seva autenticitat que en la quantitat de fe. *Només que tinguéssiu una fe menuda com una gra de mostassa, si dèieu a aquesta morera: «Arrenca't de soca-rel i planta't al mar» us obeiria.* Pensem que el gra de mostassa és la llavor més petita; però Jesús ens diu que si la nostra fe és veritablement autèntica podrà realitzar miracles. Però és això el que realment ens costa, que sigui autèntica, no aparent, que tinguem fe de veritat. Per això les paraules de Jesús són la resposta a la petició dels apòstols: *Doneu-nos més fe.* És la petició que hem de fer nosaltres: doneu-nos una fe viva, Senyor! Però la fe no és un mèrit amb la qual puguem exigir al Senyor una recompensa. Posa l'exemple d'un criat o esclau que després de servir el seu amo, no demana res ni espera l'agraïment del seu senyor: *Quan l'esclau ha complert aquestes ordres, qui ho agraeix?* I ens diu a nosaltres: *Igualment vosaltres quan haurem complert tot allò que Déu us mana, digueu: «Som servents sense cap mèrit: no hem fet altra cosa que complir el nostre deure».* Jesús ens demana ser fidels a la voluntat de Déu però un cop hem fet el que el Senyor ens demana no hem d'esperar cap recompensa. Tot el que rebem de Déu és gràcia i tota la nostra vida ha de ser una resposta agraïda als seus dons sense buscar una recompensa que sempre serà immerescuda. Aquesta actitud de confiança en el Senyor és la que ens demana també Habacuc: *L'home d'esperit orgullós se sentirà insegur, però el just viurà perquè ha cregut,* perquè s'ha fiat i ha confiat en Déu. Davant de l'aparent inoperància del Senyor: *Fins quan demanaré auxili i no m'escoltareu,* cal confiar en Déu, perquè el Senyor actuarà, *segur que vindrà,* cal tenir fe. Pau recomana al seu deixeble Timoteu: *Viu en la fe i en l'amor de Jesucrist.* Que sigui aquesta la nostra pregària confiada.

Mn. Jaume Pedrós

► Lectura de la profecia d'Habacuc (Ha 1,2-3.2,2-4)

Fins quan, Senyor, demanaré auxili i no m'escoltareu, cridaré: «Violència», i no em salvareu? Per què deixeu que vegi aquestes calamitats i contempli tantes penes? Tinc davant els ulls devastacions i violències; hi ha baralles i s'aixequen discòrdies. El Senyor em respongué: «Escriu una visió, grava-la sobre tauletes d'argila, que es puguin llegir corrents. És una visió per a un moment determinat, que aspira al seu terme, i no fallarà. Espera-la, si es retardava; segur que vindrà, no serà ajornada. L'home d'esperit orgullós se sentirà insegur, però el just viurà perquè ha cregut.»

► Salm responsorial (94)

R. *Tant de bo que avui sentíssi la veu del Senyor: «No enduriu els vostres cors.»*

Veniu, celebrem el Senyor amb crits de festa, / aclamem la Roca que ens salva; / presentem-nos davant seu a lloar-lo, / aclamem-lo amb els nostres cants. R.

Veniu, prostrem-nos i adorem-lo, / agenollem-nos davant el Senyor, que ens ha creat, / ell és el nostre Déu, / i nosaltres som el poble que ell pastura, / el ramat que ell mateix guia. R.

Tant de bo que avui sentíssi la seva veu: / «No enduriu els cors com a Meribà, / com el dia de Massà, en el desert, quan van posar-me a prova els vostres pares, / i em temptaren, tot i haver vist les meves obres». R.

► Lectura de la segona carta de sant Pau a Timoteu (2Tm 1,6-8.13-14)

Estimat, et recomano que procuris revifar la flama del do de Déu que portes en virtut de la imposició de les meves mans. L'Esperit que Déu ens ha donat no és de covardia, sinó de fermesa, d'amor i de seny. Per tant, no t'averonyeixis ni del testimoni que donà el nostre Senyor ni de mi, que estic empresonat per ell; tot el que has de sofrir juntament amb l'obra de l'evangeli, suporta-ho amb la fortalesa que Déu ens dona. Tingues com a norma la doctrina sana que has escoltat dels meus llavis, i viu en la fe i en l'amor de Jesucrist. El tresor que t'ha estat confiat és valuós. Guarda'l amb la força de l'Esperit Sant que viu en nosaltres.

► Lectura de l'Evangeli segons sant Lluç (Lc 17,5-10)

En aquell temps, els apòstols digueren al Senyor: «Doneu-nos més fe.» El Senyor els contestà: «Només que tinguéssiu una fe menuda com un gra de mostassa, si dèieu a aquesta morera: «Arrenca't de soca-rel i planta't al mar», us obeiria. Suposem que algú de vosaltres té un esclau llaçant o pasturant el ramat. Quan ell torna del camp, li dieu mai que entri de seguida i sigui a taula? No li dieu, més aviat, que prepari el sopar, que estigui a punt de servir-vos mentre mengueu i beveu, i que ell menjarà i beurà després? I quan l'esclau ha complert aquestes ordres, qui ho agraeix? Igualment vosaltres, quan haureu complert tot allò que Déu us mana, digueu: «Som servents sense cap mèrit: no hem fet altra cosa que complir el nostre deure.»

► Lectura de la profecia de Habacuc (Hab 1,2-3;2,2-4)

¿Hasta cuándo, Señor, pediré auxilio sin que me oigas, te gritaré: ¡Violencia!, sin que me salves? ¿Por qué me haces ver crímenes y contemplar opresiones? ¿Por qué pones ante mí destrucción y violencia, y surgen disputas y se alzan contiendas?

Me respondió el Señor: Escribe la visión y grábala en tablillas, que se lea de corrido; pues la visión tiene un plazo, pero llegará a su término sin defraudar. Si se atrasa, espera en ella, pues llegará y no tardará. Mira, el altanero no triunfará; pero el justo por su fe vivirá.

► Salmo responsorial (94)

R. *Ojalá escuchéis hoy la voz del Señor: «No endurezcáis vuestro corazón».*

Venid, aclamemos al Señor, / demos vítores a la Roca que nos salva; / entremos a su presencia dándole gracias, / aclamándolo con cantos. R.

Entrad, postrémonos por tierra, / bendiciendo al Señor, creador nuestro. / Porque él es nuestro Dios, / y nosotros su pueblo, / el rebaño que él guía. R.

Ojalá escuchéis hoy su voz: / «No endurezcáis el corazón como en Meribá, / como el día de Masá en el desierto; / cuando vuestros padres me pusieron a prueba / y me tentaron, aunque habían visto mis obras». R.

► Lectura de la segunda carta del apóstol san Pablo a Timoteo (2Tm 1,6-8.13-14)

Querido hermano:

Te recuerdo que reavives el don de Dios que hay en ti por la imposición de mis manos, pues Dios no nos ha dado un espíritu de cobardía, sino de fortaleza, de amor y de templanza.

Así pues, no te avergüences del testimonio de nuestro Señor ni de mí, su prisionero; antes bien, toma parte en los padecimientos por el Evangelio, según la fuerza de Dios. Ten por modelo las palabras sanas que has oído de mí en la fe y el amor que tienen su fundamento en Cristo Jesús. Vela por el precioso depósito con la ayuda del Espíritu Santo que habita en nosotros.

► Lectura del santo Evangelio según san Lucas (Lc 17,5-10)

En aquel tiempo, los apóstoles le dijeron al Señor: «Auméntanos la fe».

El Señor dijo: «Si tuvierais fe como un granito de mostaza, diríais a esa morera: «Arráncate de raíz y plántate en el mar», y os obedecería. ¿Quién de vosotros, si tiene un criado labrando o pastoreando, le dice cuando vuelve del campo: «Enseguida, ¿ven y ponte a la mesa»? ¿No le diréis más bien: «Prepárame de cenar, cíñete y sírveme mientras como y bebo, y después comerás y beberás tú»? ¿Acaso tenéis que estar agradecidos al criado porque ha hecho lo mandado? Lo mismo vosotros: cuando hayáis hecho todo lo que se os ha mandado, decid: «Somos siervos inútiles, hemos hecho lo que teníamos que hacer»».